

OBSAH

Předmluva k českému vydání	11
Úvod: Co je to scholastická teologie?	13
K historii pojmu „scholastika“	14
Pokusy o definici	17
Charakteristika	22
Scholastická teologie	25
Jak vzniká scholastická teologie?	29
Problematika a metodika církevních Otců	29
Filosofie a teologie	29
Autorita a <i>ratio</i>	33
Augustinův program křesťanského vzdělání a teologie	37
Teologická systematika a axiomatika: Boethius	41
Shromažďování sentencí: Isidor ze Sevilly	44
Metody školské teologie a formy její prezentace	47
Vývoj škol, studijní rozvrh a svobodná umění	47
Průběh výuky	52
Bible a scholastická teologie	56
Sbírky sentencí a sumy	67
Utváření teologického systému	73
Traktát a dopis	78
Scholastické kázání	81
Sebeporozumění raněscholastických teologů	87
Bezrozpornost a teologická pravdivost: Jan Scotus Eriugena	87
Snaha porozumět víře: Anselm z Canterbury	91
Systematizace sentencí Otců: laonská škola	95
Teologie jakožto moudrost a forma života: Hugo ze Sv. Viktora († 1141)	99

Teologie jakožto kritika jazyka: Petr Abélard	103
Metafyzická gramatika vypovídání o Bohu:	
Gilbert z Poitiers	107
Učební manuál: <i>Kniha sentencí</i> Petra Lombardského	111
Teologická axiomatika	116
Na cestě k teologickému ortojazyku	120
Scholastická a monastická teologie	125
Učená kacírství.	129
Teologie jakožto věda v univerzitním rámci	134
Univerzita jako domovská půda teologie.	134
Organizace univerzity, učební provoz a formy výkladu.	134
Žebrové řády na univerzitách.	138
Biblická, nebo systematická teologie?	141
Aristotelés jako výzva pro teologii	145
Nový model vědy	145
Pohanský obraz světa a člověka	148
Vliv mimokřesťanských syntéz	150
Církevní reakce: zákazy Aristotela	153
Teologická a přírodovědná pravda.	156
Odsuzující výnosy z let 1270 a 1277.	158
Vědeckost teologie	161
Víra a argument: Vilém z Auxerre	162
Mezi biblí a vědou: první dominikáni	163
Dějiny spásy aneb metafyzika: <i>Summa Halensis</i>	168
Předpoklady teologické vědy a její účel podle Alberta Velikého.	172
Teologie jakožto vědění a moudrost v Kristu podle Bonaventury.	177
Vykázání vědeckosti u Tomáše Akvinského	181
Františkánská reakce: Vilém de la Mare.	186
Imunizace „osvícením“: Jindřich z Gentu	189
Augustinská, nebo aristotelská věda? Aegidius Romanus	193
Teologie mezi školským sporem a církevní reformou	197
Scholastická teologie v situaci společenského zlomu	197

Vývoj akademického studia	197
Utváření škol a <i>Wegestreit</i>	202
Teologie, církev a společnost: Viklef a Hus	209
Biblicko-afektivní teologie: Jean Gerson	214
Univerzitní teologie a pastorální péče pro dvorní dámy: Vídeň	218
Kritika scholastiky v rámci <i>devotio moderna</i> a reformní teologie	222
Teologická jistota v nejisté době?	225
Lidské jednání ve vědě o Bohu: Duns Scotus	226
Zajištění lidských výpovědí o Bohu: František Mayronis	230
Axiomatická metafyzika jako základ teologie: Mistr Eckhart	234
Co můžeme vědět? – Vilém Ockham	238
Výpovědní logika víry: Robert Holcot	242
Co můžeme činit? – Řehoř z Rimini	247
Boží věděni a lidská svoboda: Marsilius z Inghen	251
Kde naleznu milostivého Boha? – Gabriel Biel	255
Humanistická a reformistická proměna teologie	260
Univerzita, humanismus a reformace	260
<i>Reformatio studii</i> : přání a realita	260
Biblicko-humanistická reforma teologie: Erasmus Rotterdamský	264
Univerzitní teologie a reformace: disputace	268
Reformační pojetí teologie	272
„Proti scholastické teologii“: Martin Luther	272
Nová „suma“: Melanchthonovy <i>Loci theologici</i>	278
Suma životního sebepoznání a poznání Boha: Kalvín	282
Katolické pojetí teologie	286
Humanistická reforma scholastiky a kontroverze: Johannes Eck	286
Kajetán a nový tomismus	290
Scholastická teologie raného novověku	296
Rozvoj a formy prezentace scholastické teologie	296
Univerzita jakožto teritoriální a konfesijní vzdělávací ústav	297

Katolická teologie po tridentském koncilu	300
Scholastická a pozitivní teologie	305
Tvoření škol v katolické teologii	310
Způsoby prezentace	313
„Scholastika“ protestantské ortodoxie	319
Od vyznání k teologickému systému	319
Pojetí teologie v rané luteránské ortodoxii:	
Johann Gerhard	323
„Antischolastická scholastika“: Abraham Calov.	327
Teologie jednou větou: Johann Adam Scherzer.	331
Teologie v rámci encyklopedie: Johann Heinrich Alsted.	336
Reformovaná „karteziánská scholastika“:	
Christoph Wittich	340
Bůh a novověký člověk: spor o milost	344
Člověk jakožto svobodný Boží nástroj: Francisco Suárez	345
Přirozená mravnost, nebo působení milosti?	
Gabriel Vázquez	348
Boží rozhodování a lidská svoboda:	
Bartolomeo Mastri	353
Boží vědění v závislosti na svobodném člověku:	
Rodrigo de Arriaga	356
Tomistická opozice vůči <i>scientia media</i> : Jean Baptiste Gonet.	360
Kauzálně-metafyzické předchůdné určení vůle:	
Ludwig Babenstuber	364
Asimilace novot a její obtíže.	368
Caramuel a případ Galilei	368
Karteziánská nauka o eucharistii: Robert Desgabets.	371
Eklektická teologie: Eusebius Amort.	373
Výhled: osvícenství a novoscholastika.	377
Zkratky	384
Bibliografie	385
Rejstřík	414